

EURIPIDES

ΚΥΚΛΩΣ

Euripides

Κύκλωψ

«Public Domain»

Euripides

Κύκλωψ / Euripides — «Public Domain»,

Содержание

ΥΠΟΘΕΣΙΣ	5
ΠΡΟΣΩΠΑ	6
ΣΚΗΝΗ Α'	7
ΣΚΗΝΗ Β'	9
ΣΚΗΝΗ Γ'	11
ΣΚΗΝΗ Δ'	16
Κонец ознакомительного фрагмента.	17

Euripides Κύκλωψ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Ο Οδυσσεύς επιστρέφων από την Τροία, μετά την άλωσιν της πόλεως, ρίπτεται υπό της τρικυμίας εις τας ακτάς της Σικελίας, και προ του σπηλαίου εις το οποίον κατοικεί ο Κύκλωψ Πολύφημος. Απουσιάζοντος του Κύκλωπος εις κυνήγιον, ο Οδυσσεύς ζητεί από τους Σατύρους τροφάς προσφέρων εις αντάλλαγμα οίνον. Φθάνει όμως ο Κύκλωψ, ο οποίος κατατρώγει δύο από τους συντρόφους του Οδυσσέως. Αλλ' ο Οδυσσεύς κατορθώνει να τον μεθύση και να τον τυφλώση και τοιουτοτρόπως φεύγει με τους συντρόφους του και με τους Σατύρους.

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΣΕΙΛΗΝΟΣ
ΧΟΡΟΣ ΣΑΤΥΡΩΝ
ΟΔΥΣΣΕΥΣ
ΚΥΚΛΩΨ
ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ
Κ Υ Κ Λ Ω Ψ

(Η σκηνή παριστά χώρον προ του άντρου του Πολυφήμου εις την Αίτναν
της Σικελίας. Η παραλία δεν απέχει πολύ).

ΣΚΗΝΗ Α'

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Ω Βρόμει Βάκχε, βάσανα που τα τραβώ για σένα
απ' τον καιρό που ώρθωναν τα νειάτα το κορμί μου.
Πρώτα όταν σου έστειλεν η Ήρα τη μανία
κι' από της Νύμφαις έφυγες που σ' είχαν αναθρέψη·
Έπειτα όταν στο πλάι σου, αλήθεια παλληκάρι
μαζή σου επολέμησα, και υπερασπιστής σου
σκότωσα τον Εγκέλαδο με μία κονταριά μου
στη μέση της ασπίδας του. Άραγε αλήθεια λέω
ή μήπως τάχα όλα αυτά τα είδα στ' όνειρό μου;
Όχι, δεν λέω ψέμματα· τα λάφυρα τα είδε
ο Βάκχος, που του τάδειξα. Μα πιο πολλά απ' όλα
τώρα τραβώ για χάρι σου. Γιατί όταν η Ήρα
έστειλε Τυρρηνούς ληστές για να σε κυνηγήσουν
και να σε φέρουνε μακρυά, μακρυά σε τόπους ξένους
μόλις εγώ το έμαθα, επήρα τα παιδιά μου
και με το πλοίο ξεκίνησα να σε ζητήσω. Ο ίδιος
εις το τιμόνι εκάθησα, στην πρύμη. Τα παιδιά μου
στο κάθισμα των ερετών γερό κουπί ετραβούσαν
και άσπριζαν με τον αφρό το κύμα το γαλάζιο.
Κι όλα αυτά για ναύρωμε εσένα, ω βασιλιά μου.
Μα εκεί που πλησιάζαμε στην άκρη του Μαλέα
άξαφνα επήρε δυνατός στο πλάι απηλιώτης
και το καράβι έρριξε σ' αυτήν εδώ την ξέρα
της Αίτνας, όπου κάθονται σ' έρημα σπήλαια μέσα
οι Κύκλωπες, μονόφθαλμοι, παιδιά του Ποσειδώνος,
που τους θνητούς σκοτώνουνε και δεν χορταίνουν αίμα.
Ένας λοιπόν από αυτούς μας έπιασε, και τώρα
σαν δούλοι τον δουλεύουμε· Πολύφημο τον λένε,
αυτόν που έγινε αφέντης μας. Δεν έχει πια μεθύσι,
δεν έχει πια ούτε χορούς ούτε τραγούδια τώρα...
Τώρα εκαταντήσαμε να βόσκωμε κοπάδια
αυτού του αθλίου Κύκλωπα. Σαν νέα τα παιδιά μου
τα πρόβατα τα πρώιμα πηγαίνουν να βοσκήσουν
πέρα στις άκραις των Βουνών. Κ' εγώ σαν γέρος πούμαι
μένω εδώ πίσω στη σπηλιά, το σπίτι να σαρώνω
και να γεμίζω τα βουτσια και να δουλεύω ακόμα
στα δείπνα, τα ανόσια του Κύκλωπα. Και τώρα
πρέπει ό,τι επρόσταξε να κάμω· να σαρώσω
με αυτήν την σκούπα μου εδώ όλο το σπήλαιο, ώστε
όταν γυρίση ο αφέντης μου ναύρη καθάρια όλα,
γι' αυτόν και για τα πρόβατα

(Βλέπει προς το βάθος)

Μα, να και τα παιδιά μου
βλέπω που με τα πρόβατα γυρίζουν. Μα τι τρέχει;
Τι θόρυβος είναι αυτός; Χορεύετε, παιδιά μου,
όπως εκείνον τον καιρό, που, συνοδεία του Βάκχου
εις της Αλθαίας πηγαίνατε το σπίτι με τραγούδια
που τα συνώδευε εύθυμα της λύρας σας ο ήχος;

ΣΚΗΝΗ Β'

ΣΑΤΥΡΟΙ – ΣΕΙΛΗΝΟΣ

(Ο χορός φαίνεται απευθυνόμενος κατ' αρχάς προς τα πρόβατα).

ΧΟΡΟΣ ΣΑΤΥΡΩΝ

ευγενικό βλαστάρι
ευγενικών γονέων,
τι τρέχεις μέσ' στους βράχους;
Εδώ γλυκό δεν θαύρης
και δροσερό αεράκι
και κρύσταλλα νεράκια.
Γυρίσετε στη στάνη
σου Κύκλωπα το άντρον που τα μικρά βελάζουν.
Ψιτ! θάρθης από δώθε;
Τάχα μπορείς ν' αφήσης
τη δροσερή ραχούλα;
Ε! άκου, θα σ' αρχίσω
στης πέτραις, να γυρίσης.
Γύρισε πίσω, τράγε
με τα μεγάλα κέρατα,
σου Κύκλωπα τη στάνη.
Και συ, κατσίκα, στάσου
ν' αρμέξω τα μαστάρια
που είναι γεμάτα γάλα.

(Αντιστροφή)

Δόσε τα στα μικρά σου
που όλην την ημέρα
στη στάνη τους κοιμούνται
και νάρθης περιμένουν.
Πότε τ' ωραίο λιβάδι
θ' αφήσης και στα βράχια
της Αίτνας θα γυρίσης;
Εδώ δεν είναι ο Βάκχος
ούτε χοροί με θύρσους
ούτε τυμπάνων κρότοι
κοντά στης κρύαις βρύσαις
ούτε γλυκό κρασάκι
και συντροφιάς Νεραίδων.
Το Βακχικό τραγούδι
της Αφροδίτης ψάλλω
και τρέχω να την εύρω
με συντροφιάς της Βάκχαις
πούχουνε τ' άσπρα πόδια.

Ω Βάκχε, αγαπημένε
που τάχα να γυρίζης
τινάζοντας μονάχος
τα ολόξανθα μαλλιά σου,

ενώ εγώ ο πιστός σου
στον Κύκλωπα δουλεύω
με το πετοί του τράγου
στην πλάτη για μανδύα
μακρυά από σένα, ω Βάκχε;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Παιδιά μου, σιωπήσατε· και ειπέτε εις τους δούλους
γρήγορα τα κοπάδια τους στο σπήλαιο να μαζέψουν.

ΧΟΡΟΣ

(προς τους δούλους)

Ε! σεις, πηγαίνετε μπροστά.

(προς τον Σειληνόν)

Τι βιάζεσαι, πατέρα;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

(Παρατηρών προς την θάλασσαν)

Βλέπω εκεί κάτω χαμηλά κατά το ακρογιάλι
ένα καράβι Ελληνικό και ναύταις που πηγαίνουν
πίσω από έναν αρχηγό. Προς τη σπηλιά τραβούνε
και φέρνουν στο κεφάλι τους άδεια δοχεία και στάμναις.
Βέβαια δεν θα ξέρουνε ο αφέντης μας τι είναι,
γι' αυτό εδώ μας έρχονται να πέσουνε στα δόντια
του ανθρωποφάγου Κύκλωπα. Αλλ' όμως ησυχάστε
να μάθωμε οι άνθρωποι πώς βρέθηκαν στην Αίτνα.

ΣΚΗΝΗ Γ'

ΟΙ ΑΥΤΟΙ – ΟΔΥΣΣΕΥΣ

(Ο Οδυσσεύς και οι σύντροφοί του εμφανίζονται όπως ανηγγέλθησαν
από
τον Σειληγόν).

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ξένοι, κανένας από σας μπορούσε να μας δείξει
πού ένα ποτάμι θάύρωμε τη δίψα μας να σβύση
και αν μπορή κανένας σας να μας πουλήση κάτι
να φάμε γιατί – ναυαγούς – μας θέρισεν η πείνα.

(Βλέπει, καλλίτερα τους Σατύρους).

Αλλά τι βλέπω; έτυχα σε τόπο που λατρεύει
τον Βάκχο. Βλέπω Σάτυροι στην είσοδο του άντρου...
Και πρώτα-πρώτα χαιρετώ τον γεροντότερό σας.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Χαίρε, ω ξένε. Από που και ποιός είσαι πες μας.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Απ' την Ιθάκη. Ο Οδυσσεύς, των Κεφαλλήνων άναξ.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Σε ξέρω, του Σισύφου γιός και ξακουστός στα λόγια.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ναι, εγώ είμαι εκείνος, γέροντα. Αλλ' όμως μη με βρίζεις.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Και πώς εδώ ευρέθηκες στη Σικελία;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Γυρίζω
από της Τροίας τον πόλεμο.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Και πώς; Δεν τον γνωρίζεις
τον δρόμο της πατρίδας σου;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Τον ξέρω, αλλά του ανέμου
από τον δρόμο μ' έβγαλε η ορμή!...

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Αλλοίμονο σας
την ίδια τύχη είχαμε..

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Και συ τα ίδια είχες;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Ναι. Εκυνηγούσα τους ληστές που αρπάξανε τον Βάκχο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ποιά είναι η χώρα που είμαστε, και ποιοί την κατοικούνε;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Η Αίτνα, το ψηλότερο της Σικελίας μέρος.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Και πού είναι της πόλεως τα τείχη και οι πύργοι;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Δεν είναι τίποτε απ' αυτά. Άνθρωποι δεν υπάρχουν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Και ποιοί λοιπόν την κατοικούν; Άγρια θηρία ίσως;..

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Οι Κύκλωπες, σε σπήλαια κι' όχι σε σπίτια μέσα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ποιοί κυβερνούν; Ή είν' εδώ ο όχλος κυβερνήτης;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Είναι βοσκοί. Κανένας τους δεν υπακούει στον άλλο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Πώς ζούνε; Στάχια σπέρνουνε της Δήμητρας στη γη τους;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Με γάλα ζούνε και τυρί και με το κρέας των ζώων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Πιοτό του Βάκχου έχουνε, κρασί από ταμπέλια;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Καθόλου. Είναι αγάριστη η γη που κατοικούνε.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Είναι άρά γε φιλόξενοι; Τους δέχονται τους ξένους;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Λένε ότι γλυκύτερο είναι το κρέας των ξένων.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Τι λες; ώστε αλήθεια, εδώ είναι ανθρωποφάγοι;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Κανείς δεν βρέθηκε εδώ που να μην τονε σφάξουν.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Κι' ο Κύκλωψ που να βρίσκεται; Μήπως στο σπήλαιο μέσα;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Στην Αίτνα με τους σκύλλους του επήγε για κυνήγι.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ξέρεις τι θέλω από σε, για να σωθούμε όλοι;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Δεν ξέρω· αλλά πρόσταξε. Προς χάριν σου θα γίνη.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Πουλήσατε μας τρόφιμα που έχουμε ανάγκη.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Σου είπα πως δεν έχουμε παρά μονάχα κρέας.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Κι' αυτό καλό· την πείνα μας μπορεί να ησυχάση.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Μα και γιαούρτι και τυρί και γάλα γελαδίσιο.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Τώρα να γίνη η αγορά ενόσω είναι μέρα.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Και συ όμως για πληρωμή πόσο χρυσάφι δίνεις;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Χρυσάφι όχι. Έχω κρασί για πληρωμή να δώσω.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Αυτό είναι καλλίτερο. Καιρό έχομε να πιούμε.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ο Μάρων μου το έδωκε, ο γιός του Διονύσου

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Εκείνος που ανέθρεψα εγώ στην αγκαλιά μου;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Ο γιός του Βάκχου, αν ζητάς καλλίτερα να μάθης.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Και στο καράβι το άφησες, ή το κρατείς μαζί σου;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Το έχω μέσα στο ασκί ετούτο, γέροντα μου.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Αυτό ούτε το στόμα μου δεν φτάνει να γεμίσω.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Έχω ακόμα δυο φορές τόσο και άλλο τόσο.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Καλή είναι η βρύση όπως λες· την χαίρεται η καρδιά μου

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Θέλεις λιγάκι απ' αυτό να δοκιμάσης πρώτα;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Καλά το λες. Η δοκιμή την όρεξι ανοίγει.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Καλά που έφερα, μαζί με τον ασκό, ποτήρι.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Βάλε μου, κουδουνίζοντας, να πιω να το θυμάμαι.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Να, πάρε!

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Μωρέ τ' είναι αυτό; Τι μυρωδιά την έχει;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Είδες;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Δεν είδα· εμύρισα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Πιε τώρα, όχι με λόγια
μονάχα να το επαινής.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Μούρχεται να χορέψω.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Σου βράχηκε ο λάρυγγας καλά;

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Έως τα νύχια
τη γλύκα του αισθάνθηκα.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Μαζή μ' αυτό και χρήμα,
αν θέλεις, θα σου δώσωμε.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Άδειασε το ασκί σου
και κράτα το χρυσάφι σου.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Φέρ το τυρί σας τώρα
και πρόβατο νεογέννητο.

ΣΕΙΛΗΝΟΣ

Αμέσως θα το κάμω
και αν πης για τον αφέντη μου, διόλου δεν με μέλει.
Για ένα ποτήρι απ' αυτό δίνω όλα τα κοπάδια
του Κύκλωπα και δέχομαι στη θάλασσα να πέσω
σαν νοιώσω πως βλέφαρα βαρύνει το μεθύσι.
Όποιος δεν πίνει το κρασί, σωστά τρελλός θα είναι.
Γιατί μονάχα το κρασί στον έρωτα σε σπρώχνει
και στο χορό, και λησιμονείς κάθε κακό στον κόσμο.
Και τώρα που το ευρήκα εγώ δεν θα το παραιτήσω
κι' ας κάνη ό,τι θέλει ο Κύκλωπας με τώνα του το μάτι!

(Εισέρχεται εις το σπήλαιον διά να φέρη το τυρί και το κρέας).

ΣΚΗΝΗ Δ'

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΩΝ ΠΟΙΜΕΝΩΝ – ΟΔΥΣΣΕΥΣ

ΧΟΡΟΣ

Και τώρα ας πούμε τίποτα ως νάρθη να τα φέρη.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Λέγετε ό,τι θέλετε σαν φίλοι σ' ένα φίλον.

ΧΟΡΟΣ

Την Τροία την επήρατε, καθώς και την Ελένη;

ΟΔΥΣΣΕΥΣ

Όλην την οικογένεια πιάσαμε του Πριάμου.

ΧΟΡΟΣ

Και όταν η νέα έπεσε στα χέρια σας, βεβαίως
όλοι θα την χορτάσατε καθείς με τη σειρά του

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.